

Posudek na bakalářskou práci

Název práce: **„Srovnání vývoje sidonské huti s vývojem skláren na východní Moravě“**

/51 stran vlastního textu, 7 stran soupisu pramenů, literatury a elektronických zdrojů a seznam 10 příloh s obrázky na 5 stranách.

Studijní obor: Dějepis zaměřený na vzdělávání

Jméno autorky: **Zdeněk Kolínek**

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Mihola, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Bohuslav F. Klíma, CSc.

Předkládaná práce je hodnocena:

- 1/ Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury:
 - Dobře - C
- 2/ Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (pravopisné a jazykové chyby):
 - dobře - C
- 3/ Z hlediska požadavků na formální úpravu:
 - velmi dobře - **B**
- 4/ Připomínky, komentář, náměty:

V předkládané, pěkně upravené bakalářské práci se autor zaměřuje na zajímavou problematiku dějin závodů, která má na našem pracovišti poměrně bohatou a dlouhodobou tradici. Tentokrát si diplomant vybral historii několika skláren, pracujících na moravsko-slovenském pomezí, ve Zlínském kraji, konkrétně v Sidonii, sv. Štěpánu a v Karolince. V úvodní části si vytýčil cíl vzájemně srovnat tyto sklárny působící od konce 18. a poloviny 19. století až do nedávné doby a současně nalézt odpovědi na otázky - které faktory ovlivnily výběr oblasti pro vznik sklárny, jaké byly životní podmínky zde pracujících dělníků, jaký sortiment sklářských výrobků byl produkován a jaké byly příčiny zániku těchto skláren. Studie má kompilační charakter a je postavena na informacích z archivních pramenů, několika dostupných odborných publikací, které autor hned zmiňuje, a z internetových zdrojů. Z. Kolínek hodně čerpal také z kronik obcí, škol a samotných závodů.

Svoji práci si organicky rozdělil do tří hlavních kapitol. V první z nich nás stručně seznamuje nejprve s historií sklářského průmyslu v Čechách a na Moravě, který má bohaté a hluboké tradice, sahající až do doby laténské. Postupně se od středověku sklářská výroba rozšiřovala a zdokonalovala. Soustřeďovala se především do pohraničních oblastí, kde proto byly nejvhodnější podmínky. Autor zde také zmiňuje některé zajímavosti z nelehkého života sklářů. Do kapitoly zařadil i pasáž o dvou významných sklářských rodinách na Moravě v 19.-20. století, kterými byla rodina Schreiberů a Reichů, vlastnících nejen studované sklárny, ale působících i v sousedních zemích.

Druhá a vlastně hlavní a nejobsáhlejší kapitola diplomové studie věnuje pozornost historii tří zmíněných skláren – v Sidonii, sv. Štěpánu a v Karolince. Je uvedena obecným odstavcem, v němž autor vysvětluje postup zpracování látky. Prvních pět řádků je zde

zbytečných, stejně jako první věta podkapitoly 2,1. Takový text se hodí spíše do výkladu učitele ve škole, ale ne do „odborné studie. Při představení problematiky autor postupuje stejně u všech tří skláren. Nejprve se velmi stručně zmiňuje o prostředí a jeho osídlení od pravěku do novověku. Následuje pasáž o založení sklárny, dále o převzetí skláren rodinou Schreiberů a Reichů a jejich další historie v 19. a 20. století, až k době a důvodům zániku firem. Tato kapitola je čistě kompilační, postavená na několika drobných publikacích, vydaných městským úřadem a okresním muzeem, např. k výročí skláren. U tří skláren je problematika zcela totožně zpracována. Text podkapitol místy vyvolává otázku nakolik je autorský. Z. Kolínek zde dle odkazů však ještě doplňoval informace ze školních kronik a pamětních knih.

Třetí kapitola se nese v duchu srovnání všech tří skláren a může být tak pokládána za výsledek tvůrčí práce diplomanta. Srovnání ve stavebním materiálu skláren je svázáno s dobou vzniku, což jest pochopitelné. Sem by se hodil případný plánec výrobního objektu. Určitý rozdíl vidí autor v majitelích a jejich působení, což jest rovněž samozřejmé a také ve velikosti a počtu zaměstnanců. Rozdíl ve srovnání skláren však spatřujeme ve zhotovovaném sortimentu zboží, který autor nejprve neshledává, ale vzápětí hovoří o sklu osvětlovacím (v Sidonii) a nápojovém (v Karolince) (str. 54). Trochu nesourodě zde vystupuje podkapitola „Školství“. A konečně zánik skláren je svázán především se širšími hospodářskými a společenskými jevy 20. století. (válka, hospodářská krize). Poválečného období, až do r. 2020 se dočkala pouze sklárna v Karolince. Dnes je to vše již minulostí. Porovnání skláren, což diplomant pokládal za cíl své práce, nepřinesl nějaké výrazné, nové poznatky. Myslím, že by studii v uvedeném směru obohatilo především srovnání a podrobné zpracování sortimentu vyráběného zboží, na něž se jednotlivé sklárny více specializovaly. K tomu bych připojil i bohatou obrazovou přílohu. Jsem přesvědčen o tom, že existovaly katalogy nabízených sklářských výrobků. Také by pro případ dalšího bádání v tomto směru bylo dobré zmapovat okruh obchodních kontaktů i výskytu zboží v rámci domácích i zahraničních kupců.

Závěrem lze konstatovat, že práce je upravená, psána jen s drobnými jazykovými nedostatky. Z nich bych zmínil např. na str. 13 (**rozměrné skla**), odkaz č. 148 (**stroje byly poháněny nohami**), nebo na str. 32 (**byly vystavěny obydlí**). Celkově však můžeme říci, že autor prokázal schopnost pracovat s literaturou i prameny. Předložil studii, která přes zmíněné drobné nedostatky splňuje požadavky kladené na tento druh závěrečných prací. A proto ji doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: dobře - C

V Brně dne 15. 6. 2022

Doc. PhDr. Bohuslav Klíma, CSc.

Autor si zvolil toto téma se záměrem podrobněji zpracovat mariánskou poutní tradici na Svitavsku, současně také v tomto okrese zmapovat sakrální první kapitole památky a nastínit jejich historický vývoj. Svoji práci si rozdělil do čtyř hlavních kapitol, které ještě detailněji rozdělil. Po úvodní pasáži, v níž se dotýká volby tématu, hlavní literatury a rámcově problematiky poutnictví, přistoupil v první kapitole ke stručnému nastínění dějin svitavského regionu od středověku až do současnosti. Všímá si hlavně politických dějin a zmínek v odborné literatuře o hospodářských poměrech, souvisejících s vojenskými atakami vojsk. Náboženskému vývoji, což je část označení kapitoly, je v několika zmínkách věnována poměrně malá pozornost. V kapitole nalezneme i neopravené překlepy (s. 11, 14, 15, 16, 17,...), dále neukončenou větu (s. 15), či pár nepřesností (s. 15) – pozn. 10: uvedeme v textu R. Fikejz, obcovací řeč), Svitavy prošli.... Druhá kapitola kompilačního charakteru nese název „Poutnictví“ a představuje jednu ze dvou stěžejních částí práce. Autor tuto problematiku rozebírá podrobněji a chronologicky postupuje od širších a obecných vztahů v Evropě k našim zemím a nakonec k poutnictví ve východních Čechách, kde sousedily a střetávaly se Olomoucká arcidiecéze s Královohradeckou diecézí. Kapitola je zpracována pěkně, ale trochu ji opět kazí dílčí češtinářské nedostatky. K nim náleží zbytečně dlouhé, šroubované věty, překlepy i několik hrubek (s. 18-22 – v textu označených tužkou) a d. V následující třetí kapitole V. Kopecký představuje 7 poutních míst mariánského kultu ve svitavském regionu. Konečně poslední, čtvrtá kapitola je zpracována podrobněji. Je věnována mariánskému poutnímu místu Koclířovu u Svitav. Autor v ní vedle krátké historie obce popisuje vznik zdejší poutní tradice, svázané s původně gotickým hřbitovním kostelem sv. Jakuba Staršího, apoštola, k němuž v r. 1843 přibýlo také patrocinium sv. Filomény. Této světici věnuje V. Kopecký více pozornosti.

Závěrem lze konstatovat, že diplomant vytyčený úkol splnil. Předložil tematicky kvalitní diplomovou práci, opřenou o pramenný materiál, bohatou odbornou literaturu a také elektronické zdroje. Text je psaný čtivou češtinou, ale bohužel s neopravenými překlepy, drobnými češtinářskými nepřesnostmi a zbytečně příliš košatými souvětími (konkrétní poznámky jsou zaneseny do textu tužkou). Dokonce i ve třířádkovém poděkování za titulní stranou se autor dopustil dvou chyb. Tuto skutečnost podtrhuji především s ohledem na druhý studijní obor diplomanta, kterým je předmět český jazyk!!! Také bych se v textu vyvaroval zmínění plánovaného záměru, které náleží spíše mluvenému (učitelskému) projevu. Mám na mysli např. „nyní se zaměříme na“. Do odborného textu tato slova nepatří. Jinak text doprovází řada obrazových a dvě delší textové přílohy v němčině o Rychnově a Jevíčku, přenesené z Mariánského atlasu Markrabství moravského. V přílohách uvedený zdroj (někdy i třířádkový) však trochu ruší samotnou popisku. Snad by bylo vhodnější jej uvést v seznamu příloh (str. 78) a fotografie doprovodit jen popiskou.

Výše uvedené drobné připomínky trochu škodí „vážnosti zvoleného náboženského tématu“. V. Kopecký však prokázal, že umí dobře pracovat s literaturou i prameny. Předložil diplomovou studii, která splňuje požadavky kladené na tento druh závěrečných prací. A proto ji doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: dobře - C

Ve Znojmě-Hradišti dne 18. 6. 2021

doc. PhDr. Bohuslav F. Klíma, CSc.